

**МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

**Циклова комісія професійної та практичної
підготовки відділення «Сестринська справа»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з
навчальної роботи
Наталія БРАГАР

26 серпня 2025 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **МЕДСЕСТРИНСТВО У СІМЕЙНІЙ МЕДИЦИНІ**

Спеціальність **223 «Медсестринство»**

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Форма навчання **денна**

Кваліфікація-**Сестра медична**

Термін підготовки **3 роки 10 місяців**

Кількість кредитів **4,0**

Загальна кількість годин **120 годин**

з них: лекції **22 годин,**

практичні **58 годин,**

самостійна робота **40 годин.**

Залік (семестр) – **VIII**

Програма складена відповідно до
ОПП «Сестринська справа» 2024 р.

Схвалена на засіданні ЦМК
Протокол №1 від «21»серпня 2025 року
Голова ЦМК _____ Ольга СКЛАДАННА

Запоріжжя 2025

Медсестринство у сімейній медицині. Робоча навчальна програма з підготовки фахівця освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» напрямку підготовки 223 «Медсестринство» - Запоріжжя, Медичний фаховий коледж ЗДМФУ, 2025 - 32с.

Укладач: Марина ПОПРАВКО – викладач вищої категорії, викладач методист.

Схвалено на засіданні циклової комісії «Професійної та практичної підготовки відділення «Сестринська справа»

Протокол №1 від 21.08.2025 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму з дисципліни “Медсестринство в сімейній медицині” ” складено для медичних закладів вищої освіти за спеціальністю 223 “Медсестринство” відповідно до складових ОПП «Сестринська справа» у 2024 році .

За навчальним планом “Медсестринство в сімейній медицині” вивчають на четвертому році навчання.

“Медсестринство в сімейній медицині” як навчальна дисципліна:

- ґрунтується на вивченні таких дисциплін, як анатомія людини, фізіологія, мікробіологія, основи латинської мови з медичною термінологією, основи психології та міжособове спілкування, фармакологія та медична рецептура, ріст і розвиток людини, основи медсестринства, медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в педіатрії, медсестринство в хірургії, медсестринство при інфекційних хворобах тощо;
- інтегрується з такими дисциплінами, як основи профілактичної медицини, медична та соціальна реабілітація тощо;
- закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та вмінь з циклу “Медсестринство в геронтології, геріатрії та паліативної медицини”, “Громадське здоров’я і громадське медсестринство” тощо.

Навчальним планом для вивчення дисципліни передбачено 120 год, з них лекцій — 22, навчальної практики — 58, самостійної позааудиторної роботи — 40 год.

Теми лекцій розкривають загальні принципи організації роботи на дільниці, функціональні обов’язки сімейної медичної сестри на амбулаторному прийомі та вдома. Матеріал подається посиндромно. Особлива увага звертається на вікові аспекти найпоширеніших захворювань, методи обстеження пацієнта, диспансеризацію, профілактику, пропаганду здорового способу життя, формування та зміцнення здоров’я населення.

Навчальна практика передбачає проведення медсестринського обстеження пацієнта різного віку, виявлення його проблем та членів родини, здійснення догляду та опіку над ними відповідно до етапів медсестринського процесу, проведення диспансерного спостереження, реабілітаційних заходів, профілактичної та протиепідемічної роботи на

дільниці.

Предметна (циклова) комісія має право вносити зміни до навчальної програми (15 %) залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямів наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але відповідно до кінцевих цілей ОКХ і ОПІ за фахом підготовки та навчальним планом.

Після вивчення дисципліни ***студенти повинні знати:***

- загальні принципи організації роботи сімейної медичної сестри на дільниці;
- нормативні документи, які регламентують роботу відділення (амбулаторії) сімейної медицини, чинні накази МОЗ України;
- етіологію, чинники ризику, класифікацію, клінічні ознаки, стандарти лабораторних та інструментальних обстежень, принципи лікування нозологічних форм, які найчастіше трапляються в загальній практиці в межах медсестринської компетенції;
- вікові аспекти захворювань;
- ознаки критичних станів та методику надання невідкладної долікарської медичної допомоги;
- основи медичної етики та деонтології;
- основи асептики та антисептики;
- фармакологічну дію найпоширеніших медичних препаратів, методику введення та можливі ускладнення;
- основні принципи диспансеризації, реабілітації та профілактики найпоширеніших у практиці сімейної медицини захворювань.

Студенти повинні вміти:

- проводити медсестринське обстеження пацієнта при найпоширеніших у загальній практиці нозологіях;
- установлювати медсестринський діагноз;
- виконувати медсестринські втручання та опіку відповідно до етапів медсестринського процесу;
- надавати невідкладну долікарську медичну допомогу у випадку критичних станів;
- володіти прийомами реанімації;

- проводити профілактичну та протиепідемічну роботу на дільниці;
- брати активну участь у проведенні диспансеризації та реабілітаційних заходів при найпоширеніших захворюваннях;
- пропагувати медичні та санітарно-гігієнічні знання серед населення дільниці;
- вести передбачену медичну і медсестринську документацію;
- дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичних закладах.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основні демографічні показники населення України;
- основні принципи організації, роботу денного стаціонару, його структурних підрозділів;
- основні функціональні обов'язки менеджера сімейної медицини;
- законодавство України про охорону праці;
- основи законодавства України з охорони здоров'я.

Компетенції, які забезпечуються навчальною дисципліною:

Загальні компетентності

- ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 7 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності

- СК 1 Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи 9 перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарнопросвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя)..

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів..

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунізацію, включаючи її популяризацію.

Знання та розуміння

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативноправовими документами

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів. РН

16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Формування суджень :

ПРН 30. Оцінювати важливість і демонструвати здатність до самоосвіти та самовиховання.

ПРН 32. Визначати та оцінювати етапи сестринського процесу.

ПРН 33. Аргументовано проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення.

ПРН 35. Оцінювати професійні фактори для профілактики синдрому вигорання.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчальної дисципліни «Медсестринство у сімейній медицині»

Назви розділів і тем	Всього годин	Кількість годин за видами занять			
		З викладачем			С/р
		Всього	Лекцій	П/з	
Розділ 1.					
Тема 1. Вступ. Сімейна медицина в Україні.Загальні принципи організації роботи сімейної медичної сестри на дільниці.	9	6	2	4	4
Тема 2. Профілактика – основа сімейної медицини.	13	10	2	8	4
Тема 3. Особливості спостереження за дітьми раннього віку в сімейній медицині.	9	6	2	4	4
Тема 4. Діагностично-лікувальна робота на дільниці, участь сімейної медичної сестри в її проведенні.	13	10	2	8	4
Розділ 2.					
Тема 5. Гострі хірургічні захворювання органів травлення в практиці сімейної медицини.	9	6	2	4	3
Тема 6. Протиепідемічна робота, участь сімейної медичної сестри в її проведенні.	9	6	2	4	3
Тема 7. Проблеми надання довготривалої медичної допомоги населенню. Артеріальні гіпертензії.	13	10	2	8	4
Тема 8. Суглобовий синдром у практиці сімейної медицини.	9	6	2	4	3
Тема 9. Організація диспансерного спостереження за пацієнтами з патологією органів травлення.	9	6	2	4	3
Тема 10. Синдром гіперглікемії, гіпер- або гіпотиреозу в практиці	9	6	2	4	4

сімейної медицини.					
Тема 11. Захворювання кровотворної системи в практиці сімейної медицини.	11	6	2	4	4
Тема 12. Охорона праці в галузі.	7	2		2	
Заліковий кредит	120	80	22	58	40

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Розділ 1. Медсестринство у сімейній медицині.

Тема 1. Вступ. Сімейна медицина в Україні. Загальні принципи організації роботи сімейної медичної сестри на дільниці.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 1

План

1. Сімейна медицина — нова галузь у системі охорони здоров'я України. Концепція сімейної медицини.
2. Основні причини реформування та впровадження нових моделей надання медичної допомоги в Україні.
3. Досвід Великої Британії, Канади, США, скандинавських країн у галузі сімейної медицини.
4. Переваги сімейного принципу надання медичної допомоги населенню. Основні принципи та моделі функціонування сімейної медицини.
5. Основні напрями діяльності сімейних медиків: профілактична робота, діагностично-лікувальна, протиепідемічна, санітарно-освітня та соціально-психологічна. Основні проблеми сімейної медицини на сучасному етапі. Мета та основні завдання сімейних медиків.
6. Кваліфікаційна характеристика медичної сестри із спеціальності “Загальна практика — сімейна медицина”. Модель медичної сестри сімейного лікаря.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

1. Структура поліклініки (амбулаторії, відділення) сімейної медицини, її функції, медичний персонал. Денний стаціонар.
2. Функціональні обов'язки сімейної медичної сестри на робочому місці.
3. Дотримання техніки безпеки, охорони праці при роботі в денному стаціонарі.
4. Робота медичної сестри на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем як його

- помічника.
5. Ведення медичної і медсестринської документації.
 6. Виконання діагностичних і лікувальних призначень сімейного лікаря. Підготовка пацієнта до проведення лабораторно-інструментальних обстежень.
 7. Укомплектування сумки сімейного лікаря необхідними медикаментами та засобами. Підготовка даних для складання статистичного звіту.
 8. Організація та ведення домашнього стаціонару. Комунікація між сімейною медичною сестрою, пацієнтом і його родиною.
 9. Догляд за пацієнтом при конкретних проблемах відповідно до етапів медсестринського процесу.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук, : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 2.Профілактика – основа сімейної медицини.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 8 год.

ЛЕКЦІЯ 2

План

1. Первинна та вторинна профілактика. Основна мета профілактики.
2. Диспансеризація — основа профілактики. Загальна диспансеризація, диспансеризація пацієнтів з відхиленням у стані здоров'я. Участь медичної сестри в проведенні диспансеризації населення.
3. Роль загальної диспансеризації у ранньому виявленні онкопатології та туберкульозу.
4. Участь медичної сестри у формуванні здорового способу життя, профілактиці захворювань.
5. Санітарно-освітня робота сімейної медичної сестри.

6. Форми санітарної пропаганди: бесіди, лекції, інформаційні листи.
7. Профілактика ВІЛ-інфекції, СНІДу. Актуальність проблем профілактики куріння, наркоманії, токсикоманії та алкоголізму серед населення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2 П 1

1. Профілактика — основа сімейної медицини. Проведення патронажних візитів до пацієнтів різного віку.
2. Пропаганда здорового способу життя. Рекомендації щодо раціонального харчування.
3. Виявлення чинників ризику виникнення захворювання. Профілактика стресів, гіподинамії, психосоматичних захворювань.
4. Участь сімейної медичної сестри в організації та проведенні диспансеризації населення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2 П 2

1. Роль загальної диспансеризації у профілактиці та ранньому виявленні захворювань.
2. Профілактика туберкульозу на дільниці та участь сімейної медичної сестри в їх проведенні.
3. Профілактика онкозахворювань на дільниці та участь сімейної медичної сестри в їх проведенні.
4. Ведення затвердженої медичної документації. Визначення статистичних показників “ефективність диспансеризації”, “ефективність профілактики”.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 3. Особливості спостереження за дітьми раннього віку в сімейній медицині.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 3

План

1. Взаємозв'язок жіночої консультації з поліклінікою (амбулаторією) сімейної медицини. Організація роботи з вагітними на дільниці.
2. Допологові патронажі, участь у них сімейної медичної сестри.
3. Організація роботи з дітьми раннього віку. Первинний патронаж до новонародженого, патронажні візити до немовлят.
4. Особливості спостереження за дітьми з груп ризику.
5. Пропаганда грудного вигодовування. Гігієнічне виховання.
6. Профілактика рахіту, анемії, дистрофії. Участь сімейної медичної сестри в профілактиці захворювань у немовлят.
7. Кабінет здорової дитини. "Школа молодої мами", "Школа молодого батька", участь сімейної медичної сестри в їхньому функціонуванні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

1. Актуальність проблеми здоров'я немовлят на сучасному етапі. Відповідальність сімейних медиків за здоров'я дітей раннього віку.
2. Проведення патронажних візитів до новонароджених, немовлят. Оцінювання стану здоров'я.
3. Оцінювання фізичного, психомоторного розвитку.
4. Рекомендації щодо гігієнічного виховання, вигодовування немовлят. Пропаганда грудного вигодовування. Складання меню залежно від виду вигодовування, віку.
5. Участь сімейної медичної сестри в профілактиці рахіту, анемії, дистрофії у немовлят.
6. Антенатальна та постнатальна, неспецифічна і специфічна профілактика рахіту. Групи ризику.
7. Дитяча смертність. Роль сімейної медичної сестри в профілактиці захворювань немовлят і зниженні показників дитячої смертності.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Сташин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 4. Діагностично – лікувальна робота на дільниці, участь сімейної медичної сестри в її проведенні.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 8 год.

ЛЕКЦІЯ 4

План

Найчастіші причини звертання пацієнта до сімейного лікаря.

Кашель: визначення, характер, основні причини виникнення. Нозології, які супроводжуються кашлем.

Задишка: визначення, види, основні причини виникнення. Захворювання, які супроводжуються задишкою.

Кровохаркання і легенева кровотеча: визначення, найчастіші причини. Патологічні стани, які супроводжуються кровохарканням та легеневою кровотечею.

Закрепи: основні причини. Закрепи органічні та функціональні. Вікові аспекти.

Набряки: найчастіші причини. Набряки місцеві та генералізовані. Патологічні стани, які супроводжуються набряками.

Біль у грудній клітці: причини виникнення. Нозології, які супроводжуються болем у грудній клітці.

Біль голови: найчастіші причини. Психогенний біль голови. Травми мозку. Загальні захворювання. Судинна патологія. Вікові аспекти. Біль голови в дітей.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4 П 1

1. Робота сімейної медичної сестри на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем, у денному стаціонарі і в домашніх умовах.
2. Підготовка кабінету до амбулаторного прийому.
3. Проведення медсестринського обстеження пацієнта: вимірювання температури тіла, підрахунок частоти дихальних рухів, визначення частоти пульсу, вимірювання артеріального тиску тощо.
4. Виявлення проблем пацієнта при конкретному захворюванні. Планування медсестринських втручань. Реалізація планування медсестринських втручань. Ведення передбаченої медичної та медсестринської документації.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4 П 2

1. Підготовка пацієнта та взяття крові з вени для біохімічного дослідження. Підготовка пацієнта до дослідження сечі: загального клінічного, за методами Зимницького, Нечипоренка.
2. Загальні показники крові, сечі в нормі та у випадку патології.
3. Взяття харкотиння для загального та бактеріологічного дослідження.
4. Підготовка пацієнта та взяття калу для дослідження на яйця гельмінтів, приховану

- кров, копрологічне тощо.
5. Оволодіння методиками підготовки пацієнта до основних інструментальних методів обстеження (рентгенологічних, ендоскопічних, ультразвукових тощо). Методика ЕКГ, спірометрії.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Сімейна медицина — нова галузь в системі охорони здоров'я України.
2. Концепція сімейної медицини. Засади її впровадження в Україні.
3. Досвід країн Західної Європи та Америки в галузі сімейної медицини.
4. Переваги сімейного принципу надання медичної допомоги.
5. Основні принципи та моделі функціонування сімейної медицини.
6. Основні напрями діяльності сімейних медиків.
7. Нормативні документи з сімейної медицини.
8. Основні показники роботи на дільниці сімейної медицини.
9. Домашні стаціонари, профілі, форми. Денний стаціонар.
10. Патронажні візити.
11. Комунікація між сімейною медичною сестрою, пацієнтом, членами його родини.
12. Медична етика та субординація.
13. Сумка сімейного лікаря для надання невідкладної медичної допомоги вдома.
14. Функціональні обов'язки сімейної медичної сестри на амбулаторному прийомі і вдома.
15. Медична та медсестринська документації сімейної медсестри.
16. Деонтологія в роботі сімейної медичної сестри. Геріатричний пацієнт, особливості роботи з ним. Геродіста.
17. Моральна та правова відповідальність сімейної медичної сестри.

18. Медична таємниця.
19. Ятрогенні захворювання, емогенія. Профілактика.
20. Види професійних порушень, їх вплив на пацієнта.
21. Медичні працівники і закон.
22. Диспансеризація населення дільниці сімейної медицини. Види. Участь сімейної медсестри в її проведенні.
23. Організація профілактичної роботи з немовлятами, пацієнтами похилого віку, вагітними.
24. Профілактика рахіту, анемії, дистрофії на дільниці сімейної медицини.
25. Профілактика онкопатології, туберкульозу, участь сімейної медсестри в її проведенні.
26. Протиепідемічна робота на дільниці, участь сімейної медсестри в її проведенні.
27. Обмежувальні заходи при грипі, дитячих інфекціях.
28. Організація, проведення імунізації населення дільниці сімейної медицини.
29. Функціональні обов'язки сімейної медичної сестри в осередку особливо небезпечних інфекцій.
30. Кашель. Визначення, характер кашлю, основні причини. Нозології, які супроводжуються кашлем.
31. Гострі респіраторні захворювання.
32. Бронхіт. Пневмонія. Вікові аспекти.
33. Туберкульоз легень. Класифікація. Вікові аспекти.
34. Респіраторні алергози.
35. Серцева астма. Набряк легенів. Вікові аспекти.
36. Підготовка пацієнта з кашлем до лабораторних та інструментальних обстежень. Тактика сімейної медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта в домашніх умовах.
37. Задишка. Визначення, види задишки, основні причини. Захворювання, які супроводжуються задишкою.
38. Обструктивний бронхіт. Стенозуючий ларинготрахеїт.
39. Бронхіальна астма. Вікові аспекти.
40. Вроджений стридор у немовлят.
41. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта з задишкою на догоспітальному етапі, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта в домашніх умовах.
42. Біль у грудній клітці. Причини виникнення. Нозології, які супроводжуються болем у грудній клітці.
43. Стенокардія. Інфаркт міокарда. Проблеми пацієнта. Невідкладна терапія, участь сімейної медсестри в її проведенні.
44. Плеврит.
45. Невралгія. Оперізувальний лишай.
46. Біль в грудній клітці у дітей і підлітків. Вікові аспекти.
47. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта з болем у грудях, участь сімейної медсестри в підготовці до них. Тактика сімейної медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта.
48. Значення загальної диспансеризації у ранньому виявленні ішемічної хвороби серця. Участь сімейної медсестри у проведенні заходів первинної та вторинної

профілактики.

Тема 5. Гострі хірургічні захворювання органів травлення в практиці сімейної медицини.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 5

План

1. Біль у животі: основні причини. Чинники ризику.
2. Характер болю, локалізація, іррадіація, зв'язок із прийманням їжі.
3. Нозології, які супроводжуються болем у животі. Гострий живіт. Визначення.
4. Класифікація нозологій. Гострий апендицит. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Перфоративна гастро-дуоденальна виразка. Непрохідність кишки. Вікові аспекти.
5. Невідкладна долікарська медична допомога у випадку гострого живота на догоспітальному етапі.
6. Шлунково-кишкові кровотечі: визначення, найчастіші причини. Виразкові та невиразкові шлунково-кишкові кровотечі.
7. Профілактика шлунково-кишкових кровотеч, участь сімейної медичної сестри в її проведенні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

1. Основні проблеми пацієнта при гострому животі. Вікові аспекти.
2. Медсестринське обстеження пацієнта. Медсестринська діагностика. Оцінювання стану пацієнта.
3. Опрацювання методики надання невідкладної долікарської медичної допомоги при гострому животі, жовчній коліці, шлунково-кишковій кровотечі.
4. Правила техніки безпеки та охорона праці під час взяття біологічного матеріалу, проведення інструментальних обстежень.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 6. Протиепідемічна робота , участь сімейної медичної сестри в її проведенні.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4год.

ЛЕКЦІЯ 6

План

1. Загальні принципи протиепідемічної роботи, роль сімейної медсестри в її проведенні.
2. Основні клінічні симптоми і синдроми інфекційних захворювань у практиці сімейної медицини.
3. Лихоманка: визначення. Основні причини. Класифікація лихоманки за показаннями температури тіла, тривалістю, характером температурної кривої.
4. Лихоманка у новонародженого, немовляти. Гіпертермічний синдром, фебрильні судоми, участь сімейної медичної сестри в їх запобіганні.
5. Біль у горлі: класифікація захворювань. Гострий тонзиліт. Дифтерія. Епідеміологія. Основні причини виникнення. Чинники ризику. Вікові аспекти проблем пацієнта.
6. Висипка: причини виникнення. Дитячі екзантематозні інфекції. Кір. Скарлатина. Вітряна віспа. Краснуха. Епідеміологія. Основні причини виникнення.
7. Шлунково-кишкові розлади: основні причини, епідеміологія. Кишкові інфекції. Дизентерія. Сальмонельоз. Особливо небезпечні інфекції. Холера. Основні причини виникнення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

1. Робота на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем, у кабінеті профілактики інфекційних захворювань.
2. Дотримання правил техніки безпеки.
3. Проведення медсестринського обстеження пацієнта при конкретному інфекційному захворюванні. Виявлення проблем пацієнта.
4. Ведення затвердженої медичної документації.
5. Алгоритм дії медичного працівника в осередку особливо небезпечної інфекції.
6. Організація та ведення домашнього стаціонару для пацієнта з гострим тонзилітом, дитячою екзантематозною інфекцією. Виконання діагностичних та лікувальних призначень сімейного лікаря.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної , Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 7. Проблеми надання довготривалої медичної допомоги населенню. Артеріальна гіпертензія.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 8год.

ЛЕКЦІЯ 7

План

1. Хронічні захворювання. Актуальність проблеми “хронізації” патології у підлітків і пацієнтів молодого віку.
2. Роль санології та валеології в профілактиці захворювань, формуванні здорового способу життя серед населення.
3. Артеріальна гіпертензія: визначення, актуальність проблеми.
4. Чинники ризику. Класифікація. Пограничні показники артеріального тиску.
5. Симптоматична артеріальна гіпертензія. Гіпертонічна хвороба. Вікові аспекти.
6. Артеріальна гіпертензія у підлітків, вагітних, геріатричних пацієнтів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7 П 1

1. Хронічні захворювання. Актуальність проблеми “хронізації” патології у підлітків і пацієнтів молодого віку.
2. Методи активного виявлення артеріальної гіпертензії. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медичної сестри в їхньому проведенні.
3. Ускладнення артеріальної гіпертензії (інфаркт міокарда, інсульт, недостатність кровообігу, ниркова недостатність), участь сімейної медичної сестри в їхній профілактиці. Етапи реабілітації.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7 П 2

1. Особливості спостереження за пацієнтами різного віку з артеріальною гіпертензією в амбулаторних умовах.
2. Робота на амбулаторному прийомі із сімейним лікарем і в денному стаціонарі.
3. Проведення медсестринського обстеження пацієнта з конкретним захворюванням. Виявлення проблем пацієнта.
4. Допомога сімейному лікареві в організації та веденні домашнього стаціонару в разі гіпертонічної хвороби. Виконання діагностичних і лікувальних призначень сімейного лікаря.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук, : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 8. Суглобовий синдром у практиці сімейної медицини.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 8

План

1. Суглобовий синдром: визначення. Артрит, арталгія, артроз.
2. Класифікація етіопатогенетичних чинників при захворюваннях суглобів.
3. Ревматичні захворювання. Класифікація. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медичної сестри в їх проведенні. Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим з ревматологічною патологією.
4. Ревматична хвороба: причини виникнення. Чинники ризику. Класифікація. Клінічні синдроми. Вікові аспекти.
5. Ревматоїдний артрит: чинники ризику. Класифікація. Особливості перебігу в пацієнтів різного віку. Ювенільний ревматоїдний артрит у дітей. Етапи реабілітації.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

1. Проведення медсестринського обстеження пацієнта при захворюваннях опорно-рухової системи.
2. Встановлення медсестринських діагнозів.
3. Підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
4. Складання комплексу ЛФК, участь сімейної медсестри в його проведенні. Призначення лікувальної дієти. Навчання членів родини навичкам догляду за пацієнтом у домашніх умовах, контролю за станом його здоров'я.
5. Диспансеризація, участь сімейної медичної сестри в її проведенні. Реабілітація на

амбулаторному етапі спостереження.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук, : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 9. Організація диспансерного спостереження за пацієнтами з патологією органів травлення.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4год.

ЛЕКЦІЯ 9

План

1. Хронічний гастрит - актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію. Чинники ризику. Класифікація. Особливості перебігу в пацієнтів різного віку.
2. Виразкова хвороба - актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію. Чинники ризику. Класифікація. Особливості перебігу в пацієнтів різного віку.
3. Хронічний коліт - актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію. Чинники ризику. Класифікація. Особливості перебігу в пацієнтів різного віку.
4. Хронічний панкреатит - актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію. Чинники ризику. Класифікація. Особливості перебігу в пацієнтів різного віку.
5. Етапи реабілітації. Лікувальне харчування. Диспансеризація. Кратність спостереження за пацієнтом сімейним лікарем і сімейною медичною сестрою.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

1. Проведення медсестринського обстеження пацієнтів у разі захворювання органів травлення.
2. Виконання всіх етапів медсестринського процесу при захворюваннях органів травлення.
3. Первинна та вторинна профілактика захворювань, участь сімейної медичної сестри в її проведенні. Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим з патологією органів травлення.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 10. Синдром гіперглікемії, гіпер-, або гіпотиреозу в практиці сімейної медицини.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 10

План

1. Найчастіша ендокринна патологія в практиці сімейного лікаря. Актуальність проблеми. Структура захворюваності ендокринної системи на сучасному етапі.
2. Гіперглікемія: визначення. Основні причини. Чинники ризику. Класифікація захворювань, які супроводжуються гіперглікемією.
3. Епідеміологія цукрового діабету. Методи активного виявлення. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету.
4. Гіпер- або гіпотиреоз: визначення. Епідеміологія. Основні причини виникнення. Класифікація нозологій, що супроводжуються гіпер- і гіпотиреозом.
5. Дифузне тиреотоксичне воло. Ендемічне воло. Аутоімунний тиреоїдит. Йододефіцитний стан. Методи активного виявлення. Реабілітація. Диспансеризація.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

1. Медсестринське обстеження пацієнта з конкретним захворюванням. Виявлення проблем пацієнта.
2. Виконання лікувальних і діагностичних призначень сімейного лікаря. Підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
3. Визначення рівня глікемії за допомогою тест-смужки, електронного глюкометра. Визначення глікемічного профілю. Тест на толерантність до глюкози. Виявлення глюкозурії експрес-методом.
4. Навчання пацієнта самоконтролю рівня глюкози за допомогою індивідуального глюкометра, тест-смужки.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук, : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 11. Захворювання кровотворної системи в практиці сімейної медицини.

Лекція: 2 год. Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 11

План

1. Функції гемопоетичної системи. Сучасний погляд на кровотворення.
2. Анемії. Визначення, етіологія, класифікація.
3. Постгеморагічна, залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- і апластична, гемолітична анемії. Анемія хронічної хвороби. Вікові аспекти.
4. Особливості перебігу анемій у немовлят, підлітків, вагітних, пацієнтів похилого віку. Методи активного виявлення. Діагностика. Принципи лікування.
5. Геморагічні захворювання. Визначення. Етіологія. Класифікація. Вікові аспекти. Методи діагностики. Реабілітаційні заходи, участь сімейної медичної сестри в їх проведенні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11

1. Підготовка пацієнта та взяття крові з вени для біохімічного, імунологічного досліджень. Цитохімічне та цитогенетичне дослідження крові.
2. Стерильна пункция, трепанобіопсія клубової кістки, біопсія лімфатичних вузлів.
3. Надання невідкладної долікарської медичної допомоги при геморагічному синдромі.
4. Проведення всіх етапів медсестринського процесу при захворюваннях кровотворної системи.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Тема 12. Охорона праці в галузі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12

Дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

(перелік питань, які виносяться на самостійне вивчення)

1. Основні показники роботи на дільниці. Складання статистичного звіту.
2. Ятрогенія, причини виникнення, профілактика. Виготовлення санітарного бюлетня.
3. Права та обов'язки медичної сестри сімейної ділянки.
4. Структура сімейної медицини в Україні.
5. Правила дезінфекції предметів побуту хворого на туберкульоз.
6. Профілактика туберкульозу.
7. Характеристика збудника туберкульозу.
8. Антенатальна та постнатальна профілактика рахіту.
9. Дитяча смертність.
10. Принципи загартовування немовлят.
11. Кровохаркання і легенева кровотеча: визначення, найчастіші причини.
12. Біль у грудній клітці: причини виникнення.
13. Симптоми подразнення очеревини.
14. Цироз печинки.

15. Запалення очеревини.
16. Основні принципи профілактики інфекційних хвороб.
17. Запобігання інфекційним захворюванням у дитячих закладах.
18. Обов'язкові профілактичні медичні огляди.
19. Хронічні захворювання. Актуальність проблеми “хронізації” патологій.
20. Санологія та валеологія.
21. Ураження органів мішеней при АГ.
22. Суглобовий синдром при подагрі.
23. Ювенільний ревматоїдний артрит.
24. Невідкладна долікарська медична допомога при шлунково-кишковій кровотечі.
25. Диспансеризація.
26. Найчастіша ендокринна патологія в практиці сімейного лікаря.
27. Гіперглікемія: визначення, причини, чинники розвитку.
28. Гіпер- або гіпотиреоз: визначення, епідеміологія, причини виникнення.
29. Функції гемопоетичної системи.
30. Лейкози.
31. Геморагічні захворювання.
32. Інструкції з техніки безпеки під час роботи з різними речовинами та чинниками.
33. Загальні положення про техніку безпеки на робочому місці

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Гострий живіт.
2. Гастрит. Виразкова хвороба. Вікові аспекти.
3. Хронічний холецистит. Хронічний панкреатит. Хронічний коліт. Вікові аспекти.
4. Біль у животі в немовлят. Диспепсії. Гастроентероколіти.
5. Тактика медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта з болем у животі в домашніх умовах.
6. Невідкладна долікарська медична допомога при гострому животі на догоспітальному етапі.
7. Шлункові та кишкові кровотечі. Визначення, найбільш часті причини.
8. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта з шлунковою (кишковою) кровотечею. Невідкладна долікарська медична допомога на догоспітальному етапі.
9. Біль голови. Найбільш часті причини. Психогенний біль голови. Травми мозку.

Загальні захворювання. Судинна патологія. Вікові аспекти.

10. Біль голови у дітей. Тактика сімейної медсестри у вирішенні проблем пацієнта при конкретному захворюванні в домашніх умовах.
11. Закрепи. Основні причини. Закрепи органічні та функціональні. Вікові аспекти. Лабораторні та інструментальні обстеження пацієнта на догоспітальному етапі, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта з закрепками.
12. Суглобовий синдром. Основні причини. Патологічні стани, які супроводжуються болем у суглобах і спині.
13. Ревматична хвороба. Вікові аспекти. Профілактика.
14. Ревматоїдний артрит. Вікові аспекти. Ювенільний ревматоїдний артрит.
15. Системний червоний вовчак. Деформівний остеоартроз. Подагра. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри в їх проведенні.
16. Медсестринський підхід до вирішення проблем пацієнта з болем у суглобах та спині.
17. Артеріальна гіпертензія. Визначення. Актуальність проблеми.
18. Національна програма з артеріальної гіпертензії, завдання сімейних медиків.
19. Пограничні показники артеріального тиску. Нейроциркуляторна дистонія.
20. Симптоматичні артеріальні гіпертензії.
21. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Чинники ризику. Вікові аспекти.
22. Артеріальна гіпертензія у підлітків, вагітних, геріатричних пацієнтів.
23. Методи активного виявлення артеріальної гіпертензії.
24. Ускладнення артеріальної гіпертензії (інфаркт міокарда, інсульт, недостатність кровообігу, ниркова недостатність), участь сімейної медсестри в їх профілактиці.
25. Етапи реабілітації при артеріальній гіпертензії, участь сімейної медсестри в її проведенні. Диспансерний нагляд. Періодичність спостереження за пацієнтом на дільниці. Особливості догляду в домашніх умовах.
26. Роль сімейної медсестри в профілактиці артеріальної гіпертензії.
27. Гіперглікемія. Визначення. Основні причини. Чинники ризику.
28. Класифікація захворювань, які супроводжуються гіперглікемією.
29. Епідеміологія цукрового діабету. Методи активного виявлення. Вікові аспекти. Методи обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри в їх проведенні.
30. Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету.
31. Невідкладна долікарська медична допомога при діабетичній та гіпоглікемічній комах.

32. Реабілітація при цукровому діабеті. Дієтотерапія. Участь сімейної медсестри в диспансерному нагляді за пацієнтом.
33. Соціальна адаптація пацієнта з цукровим діабетом. Профілактика, участь сімейної медсестри в її проведенні.
34. Гіпер- або гіпотиреоз. Визначення. Основні причини виникнення. Класифікація нозологій, які супроводжуються гіпертиреозом.
35. Дифузне тиреотоксичне воло. Ендемічне воло.
36. Аутоімунний тиреоїдит. Рак щитоподібної залози.
37. Йододефіцитний стан. Методи діагностики. Вікові аспекти. Етапи реабілітації. Диспансеризація. Роль сімейної медсестри в проведенні йодної профілактики.
38. Функції гемопоетичної системи. Сучасний погляд на кровотворення.
39. Анемія. Визначення, етіологія, класифікація.
40. Постгеморагічна, залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- та апластична, гемолітична анемії.
41. Особливості перебігу анемії у немовлят, підлітків, вагітних, пацієнтів похилого віку. Діагностика. Принципи лікування. Реабілітаційні заходи, участь сімейної медичної сестри їх проведенні. Диспансерний нагляд. Профілактика.
42. Гемобластоз. Визначення. Актуальність проблеми. Сучасні погляди на етіологію.
43. Класифікація пухлинних захворювань кровотворної і лімфоїдної тканин. Вікові аспекти. Мієлоїдні пухлини. Методи діагностики. Основні принципи лікування. Реабілітація. Профілактика.
44. Лімфоїдні пухлини. Визначення. Етіологія. Вікові аспекти.
45. Медсестринський процес при лімфоїдних пухлинах. Методи діагностики. Основні принципи лікування. Профілактика.
46. Геморагічні захворювання. Визначення. Етіологія. Класифікація. Методи діагностики. Вікові аспекти. Реабілітаційні заходи, участь сімейної медсестри в їх проведенні. Профілактика.
47. Лихоманка. Визначення. Основні причини. Класифікація лихоманки за висотою температури, тривалістю, характером температурної кривої.
48. Інфекційні захворювання — основна причина лихоманки. Вікові аспекти проблем пацієнта при лихоманці.
49. Лихоманка у новонародженого, немовляти.
50. Гіпертермічний синдром, фебрильні судоми. Участь сімейної медсестри у їх запобіганні.
51. Методи лабораторних та інструментальних обстежень пацієнта з лихоманкою,

участь сімейної медсестри у їх проведенні.

52. Тактика сімейної медичної сестри у вирішенні проблем пацієнта з лихоманкою.
53. Невідкладна долікарська медична допомога при гіпертермічному синдромі, фебрильних судом.
54. Біль у горлі. Найчастіші причини.
55. Гострий тонзиліт. Хронічний тонзиліт. Профілактика.
56. Дифтерія. Епідеміологія. Основні причини виникнення. Чинники ризику. Вікові аспекти проблем пацієнта. Обстеження пацієнта, участь сімейної медсестри у його проведенні.
57. Схема повідомлення, протиепідемічні заходи при дифтерії. Особливості роботи з контактними. Правила виписки в колектив.
58. Особливості догляду за пацієнтом з гострим тонзилітом в домашніх умовах.
59. Роль імунізації в профілактиці дифтерії на дільниці сімейної медицини. Епідемічний паротит. Профілактика.
60. Висипка. Дитячі екзантематозні інфекції. Кір. Скарлатина. Вітряна віспа. Краснуха. Епідеміологія. Основні причини виникнення.
61. Проблеми пацієнта при дитячих екзантематозних інфекціях.
62. Основні протиепідемічні заходи в колективі при дитячих екзантематозних інфекціях. Особливості догляду за пацієнтом в домашніх умовах. Правила виписки в колектив.
63. Роль профілактичних щеплень в профілактиці кору, краснухи, епідемічного паротиту на дільниці сімейної медицини.
64. Шлунково-кишкові розлади. Епідеміологія. Кишкові інфекції. Дизентерія. Сальмонельоз. Гастроентероколіт.
65. Особливо небезпечні інфекції. Холера. Основні причини виникнення. Вікові аспекти проблем пацієнта при кишкових інфекціях. Протиепідемічні заходи в осередку інфекції. Схема повідомлення. Особливості обстеження контактних.
66. Функціональні обов'язки сімейної медичної сестри в осередку особливо небезпечної інфекції. Нормативні документи. Накази СЕС. Диспансеризація при інфекційній патології. Профілактика.
67. Гепатит. Епідеміологія. Основні причини вірусного гепатиту А і В. Актуальність проблеми. Вікові аспекти. Диспансерне спостереження за реконвалісцентами. Протиепідемічні заходи в осередку інфекції. Спостереження за контактними.
68. Роль сімейної медичної сестри в ранній діагностиці та профілактиці вірусного гепатиту на дільниці сімейної медицини.

69. Санітарно-освітня робота, участь сімейної медсестри в її проведенні на дільниці сімейної медицини.
70. Медико-соціальні аспекти планування сім'ї.
71. Роль сім'ї у формуванні здорового способу життя.
72. Правила техніки безпеки та охорона праці.

ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – здійснюється під час практичних та семінарських занять, а також шляхом відпрацювання заборгованостей і незадовільних оцінок, проведення індивідуальних консультацій.

Модульний контроль – здійснюється у формі контрольної роботи або тестування по завершенні вивчення певного модулю з курсу.

Підсумковий контроль – семестровий іспит (залік).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

1. Оцінка **"відмінно"** виставляється, якщо студент:

- глибоко, ґрунтовно, всебічно та систематизовано засвоїв весь програмний матеріал,
- вичерпно, послідовно, ґрамотно та логічно його викладає,
- правильно обґрунтовує прийняті рішення, має різнобічні навички, прийоми, виконання практичних робіт, виявляє вміння самостійно узагальнювати та викладати матеріал, не допускаючи помилок,
- видозмінення завдання не викликає у нього складності,
- виявляє знання основної та знайомство з додатковою літературою, передбачених програмою на рівні творчого використання,

2. Оцінка **"добре"** виставляється, якщо студент:

- твердо знає програмний матеріал,
- ґрамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей у відповіді на питання,
- може правильно застосувати теоретичні положення і володіє необхідними навичками при виконанні практичних завдань на рівні аналогічного відтворення.

3. Оцінка **"задовільно"** виставляється, якщо студент:

- засвоїв тільки основний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не знає окремих деталей,
- припускається неточностей,
- недостатньо вірних формулювань,
- порушує послідовність у викладі матеріалу,
- відчуває труднощі під час виконання практичних завдань.

4. Оцінка **"незадовільно"** виставляється, якщо студент:

- не знає значної частини програмного матеріалу,

- допускає суттєві помилки,
- з великим труднощами виконує практичні роботи на рівні нижче репродуктивного відтворення.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціалізована медицина в загальнолікарській практиці / Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Л.М. Пасієшвілі та ін. – К.: «Медицина», 2023. – 447 с.

Додаткова

1. «Сімейна медицина» у 3-х книгах / за ред. О.М. Гириної, Л.М. Пасієшвілі. – К.: Медицина, 2019. – 12-110 с.
2. Медсестринство в хірургії: практикум / Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович. – Вінниця: «Нова книга», 2017. – 360 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук., : за ред. В.В. Стасюк. – К.: Медицина, 2017. – 536 с.

Міжпредметна інтеграція

	Дисципліна	Знати	Вміти
1	Попередня дисципліна: анатомія людини, фізіологія, ріст і розвиток людини, основи медсестринства.	— загальні принципи організації роботи сімейної медичної сестри на дільниці; — нормативні документи, які регламентують роботу відділення (амбулаторії) сімейної медицини, чинні накази МОЗ України; — вікові аспекти захворювань.	— проводити медсестринське обстеження пацієнта при найпоширеніших у загальній практиці нозологіях; — установлювати медсестринський діагноз; — виконувати медсестринські втручання та опіку відповідно до етапів медсестринського

			процесу.
2	Наступна дисципліна: медсестринство в геронтології, геріатрії та паліативної медицини, громадське здоров'я і громадське медсестринство.	— основні принципи диспансеризації, реабілітації та профілактики найпоширеніших у практиці сімейної медицини захворювань. — основи медичної етики та деонтології; — основи асептики та антисептики.	— проводити профілактичну та протиепідемічну роботу на дільниці; — брати активну участь у проведенні диспансеризації та реабілітаційних заходів при найпоширеніших захворюваннях; — пропагувати медичні та санітарно-гігієнічні знання серед населення дільниці; — вести передбачену медичну і медсестринську документацію.
3	Внутрішньодисциплінарна інтеграція.	— основні демографічні показники населення України; — основні принципи організації, роботи денного стаціонару, його структурних підрозділів; — основні функціональні обов'язки менеджера сімейної медицини; — законодавство України про охорону праці; — основи законодавства України з охорони здоров'я.	— пропагувати медичні та санітарно-гігієнічні знання серед населення дільниці; — вести передбачену медичну і медсестринську документацію; — дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичних закладах.

